

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 8. září 2020 odvolání obžalovaného J. P., narozeného , podané proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. června 2020, sp. zn. 33 T 4/2020, a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

1. **Rozsudkem** Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 6. 2020, sp. zn. 33 T 4/2020 byl obžalovaný P. shledán vinným zločinem (správně zvláště závažným zločinem) znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, kterého se měl podle zjištění soudu prvního stupně dopustit v roce 2019 vůči poškozené K., narozené v roce , skutkem ve výroku rozsudku popsáním.
2. Obžalovanému byl podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let.
3. Po vyhlášení rozsudku v hlavním líčení se po poučení o právu podat opravný prostředek státní zástupce i obžalovaný (ten po poradě s obhájcem) shodně vyjádřili tak, že si ponechávají zákonnou lhůtu.
4. **Odvolání** následně podal toliko obžalovaný, písemně, prostřednictvím obhájce Mgr. Hubálka. Odvolání obžalovaný vymezil jako podané „ohledně výroku o vině i trestu“.
5. Obžalovaný odvolání současně i písemně odůvodnil, a to rovněž prostřednictvím obhájce Mgr. Hubálka.
6. Odvolatel deklaruje, že jím napadený rozsudek trpí vadami dle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu, a to konkrétně podstatnými vadami řízení, které rozsudku předcházelo, nejasnostmi, neúplností a nesprávností skutkových zjištění, nevypořádáním se ze strany soudu se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí a neprovedením dalších důkazů potřebných k objasnění věci.
7. Obžalovaný poté jím spatřované vady ještě dále konkretizuje.
8. Namítá to, že soud jediný přímý důkaz, který jej má usvědčovat, tj. výpověď poškozené, hodnotil jako věrohodnou. Připouští, že znalkyně hodnotí obecnou věrohodnost poškozené jako dobrou a specifickou věrohodnost z úzce psychologického hlediska jako velmi dobrou, ale on sám považuje výpověď poškozené za nevěrohodnou, a to proto, že „*ve výpovědích poškozené* učiněných vůči různým osobám se vyskytují důležité nesrovnalosti“.
9. Neúplnost dokazování měla být založena tím, že jako podklad pro zkoumání jeho věrohodnosti nebyl proveden jeho test na detektoru lži. Tím by dle názoru obžalovaného byla podpořena jeho výpověď.

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Dudová.

10. Neúplnost dokazování odvolatel dále spatřuje v tom, že nebyla provedena rekonstrukce na místě činu. A to s figurantkou či figurínou tělesných dispozic co nejbližších poškozené.
11. Obžalovaný považuje napadený rozsudek ve výroku o vině za vadný i z důvodu absence motivu, protože u něj nebyla zjištěna parafilie či sexuální deviace, a tudíž poškozená nebyla ze sexuologického hlediska jím preferovaným objektem.
12. Dále odvolatel zdůrazňuje absenci pokusu zahladit stopy činu. Pokud by k činu skutečně došlo, pak by bylo očekávatelné např. to, že „by se zbavil potřísněné deky, pokoušel se poškozené namluvit, že se jí jednání obžalovaného pouze zdálo, nebo že by ji přemlouval, aby o něm nikomu neříkala“.
13. Dále zdůrazňuje absenci dřívějších odsouzení či stíhání pro trestnou činnost tohoto druhu.
14. Obžalovaný má rozsudek za vadný také z toho důvodu, že on by neriskoval zničení velmi kladného vztahu poškozené a její nevlastní sestry k němu ani rozvrat manželství, které se, dle jeho názoru, vyznačovalo i bezproblémovým, resp. výborným, sexuálním životem.
15. Odvolatel uplatnil výhradu k odůvodnění rozsudku, které považuje za neúplné v tom, že nebylo náležitě vysvětleno, jak se soud vypořádal s tvrzením manželky obžalovaného, že by slyšela, pokud by v noci někdo šel na záchod, neboť měla otevřené dveře.
16. Dále obžalovaný uvádí, že přestože v důsledku napadení výroku o vině napadá i na něm závislý výrok o trestu, ztotožňuje se závěry soudu ohledně splnění důvodů pro aplikaci ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku, které z odůvodnění rozsudku rekapituluje.
17. **Obžalovaný P** navrh, aby byl napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
18. **Vrchní soud v Praze** jakožto soud příslušný o podaném odvolání rozhodnout shledal, že odvolání bylo podáno osobou oprávněnou v zákonné lhůtě a splňuje zákonem předepsané obsahové náležitosti.
19. Vrchní soud odvolání projednal ve **veřejném zasedání**.
20. Ve veřejném zasedání **obhájce obžalovaného** v ústním **přednesu odvolání** odkázal na písemné odůvodnění odvolání a v něm uvedený návrh, přičemž zopakoval, případně rozvedl, stěžejní odvolací argumenty.
21. Obhájce zejm. zdůraznil neprovedení navrhovaných důkazů. Poukázal na nerovnost mezi stranami, která, dle jeho názoru, spočívá v tom, že obžalovaný nebyl k podpoře jeho věrohodnosti přezkoumán znalcem a nebylo mu umožněno odpovídat na detektoru lži. Oproti tomu výpověď poškozené je „vyzdvihována“ kladným znaleckým posudkem v otázce její věrohodnosti, což jemu nebylo umožněno, když tyto jeho návrhy na doplnění dokazování byly nalézacím soudem vyhodnoceny jako nadbytečné.
22. Dále obhájce vytkl, že měla být provedena rekonstrukce na místě činu navrhovaná obžalovaným, když tento důkaz byl ze strany nalézacího soudu odmítnut s tím, že postačí ohledání místa činu provedené policií včetně pořízené fotodokumentace. Obžalovaný se domnívá, že závěr o možnosti či nemožnosti jednání není možno učinit na základě pořízené fotodokumentace a měl by být učiněn na základě této rekonstrukce s figurantkou.
23. V podrobnostech obhájce znovu odkázal na písemné odůvodnění odvolání.

24. **Obhájce** shodně s písemným odůvodněním odvolání učinil závěrečný **návrh** na zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu a na příkázání soudu prvního stupně, aby o věci znovu jednal a rozhodl.
25. **Státní zástupkyně** Vrchního státního zastupitelství v Praze v ústním **vyjádření** k podanému odvolání obžalovaného připomněla, že odvolání krajským státním zastupitelstvím podáno nebylo, a to vzhledem ke ztotožnění se s výrokem o vině i s výrokem o trestu. Uvedla, že nalézací soud provedl veškeré možné důkazy, které řádně a velmi věcně hodnotil, a to jak v jejich souhrnu, tak i jednotlivě. Státní zástupkyně upozornila, že návrhy na doplnění dokazování ze strany obhajoby byly shodné jako u hlavního líčení a s jejich nadbytečností se vyrovnal již nalézací soud. Věrohodnost poškozené byla dle jejího názoru jednoznačně dána. Státní zástupkyně uvedla, že o věrohodnosti poškozené nepochybuje a že věrohodnost byla v souladu s kontextem znaleckého zkoumání poškozené, ale i s ostatními nepřímými důkazy. Nebyly shledány důvody poškozené pro křivé obvinění obžalovaného. Argumenty a námitky obsažené v odvolání obžalovaného proto považuje za zcela nedůvodné. Co se týče trestu, tento se jeví jako velmi mírný. Státní zástupce navrhoval trest přísnější, ale odvolání ze strany krajského státního zastupitelství podáno nebylo.
26. **Státní zástupkyně navrhla** odvolání obžalovaného zamítnout podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné.
27. **Obžalovaný P** ve svém ústním doplnění odůvodnění odvolání uplatnil následující odvolací argumenty. Pokud poškozená říkala, že měla pod sebou nebo na sobě flek velké velikosti, tak k tomu obžalovaný uvedl argument: „To bych musel být kůň“. K tomu, že poškozená uváděla, že ji držel za zápěstí, obžalovaný názorně naznačil, jak by poškozená musela sama držet ruku. Dále obžalovaný uvedl, že poškozená ležela na levém boku o 20 cm níže než on, *čímž by ji ale musel vzbudit*, kdyby si její pravou ruku dával na sebe nahoru. To by si musel být vědom, že ji vzbudí, což obžalovaný označil, že je „prostě kravina“. K tomu, že poškozená uváděla, že nebyl doma, když vstala, uvádí, že s nimi snídal. Obžalovaný uzavřel vyjádřením „prostě je tam více lží“. Následně dodal, že poškozená říkala o B, že vždycky, když od nich jela, tak brečela, ačkoliv její „jakoby táta“ řekl, že se k nim naopak těšila a ptala se, proč k nim nemůže, z čehož obžalovaný dovodil, jak uvedl, následující: „Takže holka asi vyprávěla, že jsem jí asi taky něco jakoby dělal a že k nám nechce, to vyprávěla svým kamarádkám.“
28. Ohledně závěrečného návrhu se obžalovaný P ztotožnil s návrhem obhájce.
29. Právo posledního slova obžalovaný P nevyužil s tím, že nic nechce dodat.
30. Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání obžalovaného **přezkoumal** dle ustanovení § 254 odst. 1 tr. řádu oba napadené výroky rozsudku, tedy výrok o vině a výrok o trestu, jakož přezkoumal i postup řízení, které vyhlášení rozsudku předcházelo. Přezkum vrchní soud provedl z pohledu vytýkaných vad, zjišťoval však také, zda zde nejsou takové odvolatelem nevytýkané vady, ke kterým by bylo nutno ze zákona přihlížet.
31. Vrchní soud shledal, že odvolání obžalovaného *není důvodné*.
32. Co se týče **postupu řízení**, vrchní soud nezjistil žádné takové vady řízení, které by byly zákonným důvodem pro zrušení odvoláním napadeného rozsudku. Ostatně žádné pochybení, které by se týkalo samotného procesního postupu při opatření důkazů, ani žádné pochybení, které by se týkalo jejich provedení v hlavním líčení, odvolatelem vytýkáno nebylo.

33. Vytýkána byla údajná neúplnost dokazování.
34. Vrchní soud však naopak shledal, že soud prvního stupně provedl dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.
35. Pakliže obžalovaný vytýká neprovedení jím navrhovaných důkazů, je třeba připomenout, že k (písemnému) návrhu obžalovaného učiněnému prostřednictvím obhájce soud doplnil dokazování osobním výslechem matky poškozené – její svědeckou výpovědí. Rovněž soud reagoval na návrh obžalovaného na provedení rekonstrukce na místě činu a právě z tohoto podnětu nechal prostřednictvím státního zástupce ohledat Policií ČR místo stíhaného činu, k čemuž byl pořízen protokol o ohledání místa činu a fotodokumentace, která zachycuje právě předmětný gauč v obývacím pokoji, včetně demonstrace jeho rozloženého stavu, tedy právě to místo, kde, jak obžalovaný nijak nespornuje, se on a poškozená měli uložit ke spánku.
36. Soud prvního stupně řádně a přesvědčivě vysvětlil, proč nad tento rámec považuje provedení rekonstrukce za nadbytečné. K argumentaci soudu je přitom možno doplnit, že i v odůvodnění odvolání je uvedeno, že „obžalovaný sám možnost realizace činu způsobem popisovaným poškozenou připustil poté, co se o rekonstrukci pokusil spolu se svojí manželkou“.
37. To, že přesto odvolatel soudu vytýká, že rekonstrukce provedena nebyla, je jím odůvodňováno toliko poukazem na rozdíl tělesných dispozic poškozené a manželky obžalovaného, resp. tím, že rekonstrukce má být provedena s figurantkou či figurínou tělesných dispozic co nejbližších poškozené.
38. K argumentaci soudu k tomu, že není třeba proveditelnost stíhaného činu dále důkazně ověřovat, lze připomenout výškový rozdíl mezi oběma částmi rozkládacího gauče a také lze zdůraznit obecně známý poznatek o větší pružnosti těla u osob nízkého věku.
39. Posledním argumentem odvolatele k proveditelnosti jednání bylo to, že by se poškozená musela probudit. K tomu lze jen konstatovat, že poškozená vypověděla, že při stíhaném jednání obžalovaného se probudila.
40. Lze shrnout, že soud prvního stupně částečně vyhověl důkaznímu návrhu obžalovaného tím, že nechal ohledat místo činu a vyhotovit fotodokumentaci místa činu. Neprovedení rekonstrukce nezakládá neúplnost dokazování. Obzvláště ne, jestliže sám obžalovaný nespornuje, že by dané jednání nebylo proveditelné, resp. jestliže sám deklaruje, že proveditelné je.
41. Je třeba připomenout, že obecně platí, že jestliže je již zřejmé, jak je nutno ve věci rozhodnout, nelze provádět další důkazy, byť by měly vztah k projednávané věci, neboť by se zbytečně oddalovalo její včasné rozhodnutí (R 10/1993 – I.). Dokazování také nemůže být bezbřehé. Obžalovaným navržený důkaz by zjevně neměl potenciál změnit skutková zjištění učiněná na základě ostatních důkazů, v důsledku čehož vrchní soud této odvolací námitce nemohl přisvědčit.
42. Nedůvodnou byla shledána i odvolací námitka ohledně neúplnosti dokazování odvíjející se předně od toho, že nebyl proveden test obžalovaného na detektoru lži.
43. Odvolatel soudu vytýká neprovedení testu, ačkoli sám současně uvádí, že „test na detektoru lži není v českém právním prostředí pokládán za důkazní prostředek samostatně přípustný v trestním řízení“, že „detektor lži za současného stavu poznání nedosahuje spolehlivosti postačující pro zahrnutí mezi důkazní prostředky v trestním řízení“ a že „obžalovaný *navrhl test, o němž je si vědom, že je nespolehlivý* a že nejde o důkazní prostředek samostatně přípustný“.

44. Obžalovaný tak fakticky vytýká nedoplnění dokazování něčím, ohledně čeho sám zcela kategoricky zpochybňuje procesní použitelnost i vypovídací hodnotu.
45. Otázkou je, zda pak tedy těžiště odvolací argumentace nemá být vlastně spatřováno ve zdůraznění odvolatelem toho, že by býval takový důkaz nenavrhoval, kdyby si nebyl jist výsledkem ve svůj prospěch („obžalovaný by musel disponovat velkou mírou sebejistoty ve smyslu, že dokáže detektor lži oklamat, pokud by byla jeho výpověď nepravdivá, neboť tento důkazní prostředek sám navrhl“). Naznačuje-li odvolatel, že má být v jeho prospěch hodnoceno už to, že tento důkazní návrh učinil, tak pro takový případ je ale třeba konstatovat, že samotný návrh není důkazem a také nelze pominout otázku, zda obžalovaný skutečně mohl reálně a důvodně očekávat, že by soud návrhu vyhověl. Jestliže sám zaujímá k „testu“ tak zásadní výhrady, pak zřejmě mohl předpokládat, že obdobné výhrady bude mít i soud.
46. Dle odůvodnění odvolání ovšem nejde o test na detektoru lži sám o sobě, ale návazně má jít o doplnění dokazování v podobě „zkoumání věrohodnosti obžalovaného znalcem na podkladě tohoto testu jako jedné z pomůcek pro posuzování věrohodnosti obžalovaného“.
47. To znamená, že navrhovaným důkazem je dále znalecký posudek k osobě obžalovaného.
48. Ten ovšem již vypracován byl a důkaz byl v hlavním líčení proveden.
49. A odvolatelem specificky požadovaný přezkum obecné věrohodnosti se (případně) provádí u svědků, nikoli však u obžalovaných. I u svědků je však znalecké posouzení obecné věrohodnosti jen jedním z vodítek pro soud. Soudu totiž přísluší hodnotit věrohodnost konkrétní, resp. věrohodnost konkrétní výpovědi.
50. Ať už byl tedy návrh míněn jako požadavek na doplnění stávajícího znaleckého posudku k osobě obžalovaného či jako návrh na vypracování ještě dalšího samostatného posudku opět k osobě obžalovaného, nelze v žádném případě posoudit nevyhovění takovému návrhu obžalovaného za zakládající neúplnost dokazování. Nejde o porušení jeho práva na obhajobu a nejde o založení „nerovnosti stran“, jak to prezentuje odvolatel.
51. Co se týče námitek uplatněných odvolatelem proti **výroku o vině** v napadeném rozsudku, ty nejsou způsobilé ke zpochybnění správnosti a důkazní podloženosti skutkových závěrů nalézacího soudu. Ten postupoval v souladu s ustanoveními § 2 odst. 5 tr. řádu a § 2 odst. 6 tr. řádu, když relevantní důkazy – provedené v rámci hlavního líčení, jak už bylo uvedeno, v takovém rozsahu, který soudu umožnil, aby o věci rozhodl způsobem, který nevzbuzuje pochybnosti – podrobil rozboru z pohledu věrohodnosti, míry pravděpodobnosti a důkazní podloženosti jednotlivých relevantních tvrzení, řádně je zhodnotil výhradně na podkladě svého vnitřního přesvědčení vycházejícího ovšem z pečlivého uvážení všech okolností projednávaného případu, a to jednotlivě, v jejich souhrnu, vzájemné provázanosti i ve vzájemných souvislostech.
52. Vrchní soud připomíná významnou procesní zásadu, že pokud soud prvního stupně postupoval při hodnocení důkazů důsledně podle § 2 odst. 6 tr. řádu a učinil logicky odůvodněná skutková zjištění, nemůže odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu napadený rozsudek zrušit jen proto, že popřípadě sám na základě svého přesvědčení hodnotí tytéž důkazy s jiným v úvahu přicházejícím výsledkem. V takovém případě totiž nelze napadenému rozsudku vytknout žádnou vadu ve smyslu cit. ustanovení (srov. č. 53/1992 – I. Sb. rozh. trest.).

53. Toto rozhodnutí představuje součást dlouhodobě ustálené judikatury. Procesní zásada jím vytyčená byla následně potvrzena, resp. ještě více akcentována, v rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu i Ústavního soudu (srov. např. sp. zn. I. ÚS 2726/2014).
54. Právě takovým způsobem, tedy se zákonem souladným, nalézací soud důkazy hodnotil, a tudíž, vzhledem k zákonné úpravě a též s přihlédnutím k výše zmíněné judikatuře, nemohl vrchní soud do skutkových závěrů, resp. do závěrů o vině obžalovaného, zasahovat.
55. Přitom je třeba uvést, že své skutkové závěry nalézací soud řádně a přesvědčivě odůvodnil a tyto představují logický výsledek provedeního dokazování.
56. Co se týče konkrétních obhajovacích a potažmo odvolacích námitek obžalovaného, je třeba uvést následující.
57. V případech, kdy je stíháno jednání v rámci trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti kladených za vinu někomu v rámci rodiny, je obvykle třeba pečlivě zkoumat, zda zde nejsou nějaké vztahové, majetkové či jiné rozpory, konflikty, nebo např. spory ohledně svěření dítěte do péče, které by potenciálně mohly založit důvod k nepravdivému obvinění, případně k navedení k nepravdivému obvinění. To samozřejmě neznamená, že jestliže by v nějakém rodinném prostředí taková situace byla zjištěna, že by to automaticky zakládalo závěr o nevěrohodnosti či smyšlenosti údajů o protiprávním jednání.
58. Situace v této trestní věci je však téměř až atypická tím, že, jak soud prvního stupně zcela správně zjistil a konstatoval, zde absolutně žádné takové potenciální důvody neexistovaly. Matka obou dětí, tedy poškozené a její nevlastní sestry, jejímiž byli obžalovaný a jeho manželka biologickými prarodiči, sice v minulosti odmítala kontakt svých dcer s obžalovaným a jeho manželkou, avšak tato situace se dávno před datací stíhaného skutku zcela radikálně změnila. Po dlouhou řadu let poškozená a její nevlastní sestra třikrát až čtyřikrát ročně pobývaly u obžalovaného a jeho manželky. Sám odvolatel, v kontextu jeho argumentu, že by neriskoval narušení takového vztahu stíhaným jednáním, označil jako důkazně prokázané (a to výpověďmi prakticky všech vyslechnutých osob), že poškozená a její sestra měly jej a jeho manželku rády, což platilo i ze strany obžalovaného a jeho manželky vůči nim. Dále též vyzdvihl, že poškozená i její nevlastní sestra je nazývaly „bábi s dědou“. Pak je ale skutečně stěží vysvětlitelné, že při takto kladném vztahu poškozené k obžalovanému by jej tato křivě nařkla z tak závažného jednání vůči své osobě.
59. A jestliže obžalovaný uplatnil obhajovací argument o navedení poškozené osobou, kterou nechtěl jmenovat, přičemž soud prvního stupně z kontextu správně vyrozuměl, že touto osobou obžalovaný zjevně míní matku poškozené, tak skutečně nebyl zjištěn absolutně žádný důvod, aby k něčemu takovému svou dceru naváděla (a aby ji následně vystavila všemu, co je s trestním stíháním spojené, tedy zejm. policejnímu výslechu, znaleckému zkoumání).
60. Ostatně ani sám obžalovaný neuvedl žádný důvod, proč by tato jiná osoba měla poškozenou navést.
61. Lze shrnout, že sám obžalovaný popisoval vztahy s poškozenou jako idylické. Zjevně zde tedy nebyl žádný objektivní důvod, proč by vůči němu mělo být konstruováno nějaké křivé obvinění, ani důvod, pro který by k tomu měla být poškozená naváděna. O žádném takovém důvodu ostatně nevěděl ani sám obžalovaný. Tomu, že se jedná o pouhý nepodložený obhajovací

konstrukt ze strany obžalovaného, pak nasvědčuje i to, že ani výslovně neoznačil osobu, která údajně měla poškozenou navést, ale přitom toto tvrzení uplatnil tak, že bylo zřejmé, koho míní.

62. A vedle údajného jejího navedení obžalovaný nabízí ještě jiné „vysvětlení výpovědi poškozené“. Tím mají být „pubertální změny v chování“ poškozené. Ty odvolatel dovedl z toho, že mu poškozená měla říci, že ho miluje a z toho, že poškozená se při hře, kdy ji obžalovaný lechtal, ohradila, že jí sahá na prsa.
63. Těžko lze přijmout argumentaci, že dospívání, resp. pubertální změny, které ostatně obžalovaný toliko dovedl ze dvou slovních projevů poškozené, by samo o sobě mohlo představovat důvod pro takovéto křivé nařčení osoby, kterou měla poškozená ráda a vnímala jako svého dědu.
64. V této souvislosti je ovšem na místě připomenout, že je to právě údaj týkající se sahání obžalovaným poškozené na prsa, který v jiném kontextu považuje obžalovaný za základní argument ke zpochybnění věrohodnosti poškozené.
65. A jestliže obžalovaný považuje za stěžejní právě údaj o tom, zda poškozené sahal na prsa, nelze přehlédnout, že on sám připomíná situaci, kdy - ve velmi blízké časové souvislosti s datací stíhaného skutku - poškozená nahlas upozorňovala svědkyni, kterou vnímala jako svou babičku, na to, že ji obžalovaný při hře sahá na prsa.
66. A je velmi neobvyklé, že právě toto téma, o němž se ve výpovědi v přípravném řízení vůbec nezmínil, obžalovaný probíral ve své výpovědi před soudem celkem třikrát. V různých částech této výpovědi obžalovaný hovořil o tom, že den či dva před datací stíhaného skutku při hře – lechtání poškozené a její sestry obžalovaným – poškozená upozornila na to, že jí obžalovaný sahá na prsa. A při každém z těchto popisů obžalovaný uváděl své následné slovní reakce vůči poškozené vždy poněkud odlišně.
67. A pro úplnost je možno zmínit, že manželka obžalovaného popisovala situaci lechtání odlišně, když při své svědecké výpovědi žádnou takovou slovní stížnost, resp. upozornění, na sahání na prsa ze strany poškozené, neuvedla.
68. A slovní reakci obžalovaného popsala odlišně od jeho verzí. Také uvedla, že poškozenou obžalovaný odstrčil.
69. Když odvolatel v odůvodnění odvolání prezentuje své stanovisko o nevěrohodnosti výpovědi poškozené, založené na tom, že poškozená měla uvádět různé údaje, především právě ohledně sahání obžalovaným na prsa, tak používá termín „výpovědi poškozené“.
70. Tedy termín, který v trestním řízení zásadně označuje procesní úkony provedené (před) orgány činnými v trestním řízení.
71. Tudíž použití termínu „výpovědi poškozené“ v přímém kontextu s poukázáním na uvádění různých údajů poškozenou navozuje dojem, že poškozená byla v procesním postavení svědkyně několikrát vyslechnuta, a že v těchto výpovědích jsou rozpory. A potažmo, že nalézací soud pochybil při hodnocení věrohodnosti poškozené.
72. Ve skutečnosti však odvolatel pod pojem „výpovědi poškozené“ zahrnul i neprocesní sdělení poškozené učiněná vůči osobám odlišným od orgánů činných v trestním řízení, se kterými poškozená hovořila o jednání, kterého se vůči ní měl obžalovaný dopustit, resp., přesněji řečeno, odvolatel pod pojem „výpovědi poškozené“ fakticky zahrnul svědeckou výpověď její matky

o tom, co si pamatuje, že jí poškozená řekla, a také údaje ze znaleckého posudku odkazující na sdělení učiněná vůči znalkyni ze strany poškozené.

73. Když odvolatel hovoří o „výpovědích poškozené“ a o „nesrovnalostech“, tak neporovnává údaje z více svědeckých výpovědí poškozené, nýbrž porovnává údaje z výpovědi poškozené s údaji, jež uvedla matka poškozené, že si pamatuje, že jí poškozená sdělila, přičemž matka poškozené byla v procesním postavení svědkyně poprvé vyslechnuta s časovým odstupem až u soudu, a to v hlavním líčení dne 11. 06. 2020, a dále s údaji v té části znaleckého posudku, v níž znalkyně uvedla, že jí poškozená sdělila určité údaje.
74. Odvolatel tedy pro účely podpory své teze o údajné nevěrohodnosti poškozené takto směšuje samotnou výpověď poškozené se zcela jinými důkazy – svědeckou výpověď jiné osoby a znaleckým posudkem – jejichž součástí jsou údaje o tom, co měla poškozená sdělit, a to údaje pouze zprostředkované.
75. Nadto odvolatel zcela pomíjí, že poškozená se svěřila ještě dalším dvěma osobám - spolužačkám.
76. I sama poškozená vypovídala s určitým časovým odstupem od stíhaného jednání a soud prvního stupně navíc zcela správně poukazoval na to, že jednání obžalovaného vůči poškozené mělo počátek ve fázi jejího spánku, tudíž po jejím probuzení určitou dobu trvalo, než se zorientovala.
77. Pro posouzení otázky věrohodnosti je přitom podstatné podstatné, za jakých konkrétních, zde velmi specifických, okolností došlo ke svěřením se poškozené její matce - zjevně až v přímé souvislosti s tím, když měla poškozená s nevlastní sestrou znovu jet k obžalovanému a jeho manželce.
78. Matka poškozené popsala chování poškozené při svěřením se jí. Také popsala její reakce při telefonátu, kdy poškozená hovořila s manželkou obžalovaného a obžalovaným právě v souvislosti s touto návštěvou. Též zmínila pro ni závažnější okolnost, že poškozená přestala hovořit o obžalovaném jako o dědovi.
79. Odvolatel také pomíjí, že matka poškozené i její partner popsali, v jakém stavu byla poškozená při tehdejší odjezdu od obžalovaného a jeho manželky, byť tento stav tehdy připisovali nesouvisející negativní zprávě, kterou jí oznámili.
80. Nalézací soud při posuzování otázky věrohodnosti poškozené také velmi pečlivě a důsledně hodnotil i její mimoverbální projevy v rámci zaznamenané výpovědi z přípravného řízení, když tuto u hlavního líčení z videozáznamu přehrál.
81. K posouzení věrohodnosti a ke skutkovým zjištěním vůbec tak lze na odůvodnění rozsudku odkázat.
82. Obžalovaný touto odůvodnění vytýká, že soud náležitě nevysvětlil, jak se vypořádal s tvrzením manželky obžalovaného o tom, že by slyšela, pokud by šel někdo v noci na záchod, když měla otevřené dveře.
83. Takové vysvětlení může spočívat v tom, že svědkyně nic neslyšela, protože usnula. To ostatně odpovídá tomu, že svědkyně ve své výpovědi uvedla: „ráno, když jsem se vzbudila...“.
84. To, že svědkyně zvuky neslyšela, je tedy vysvětlitelné tím, že spala, zvuky ji neprobudily (případně ji probudily, ale opět je zaspala). Vůči tomu by bylo možno namítat, že svědkyně uléhala s tím, že je zde specifický důvod k její zvýšené pozornosti během noci, jestliže svědkyně skutečně

u hlavního líčení uvedla, proč konkrétně právě tehdy nechala dveře otevřené – vysvětlovala, že nechala dokořán otevřené dveře dětského pokojíku, v němž spala její vnučka E [REDACTED], „protože my máme blbý schody, takže kdyby náhodou šla někam špatně v noci, abych slyšela, že nespadá“ a současně si nechala otevřené dveře i do své ložnice, aby „ty holky slyšela“.

85. Důvody pro ponechání otevřených, které svědkyně popsala před soudem, by tak sice skutečně mohly nasvědčovat předpokladu zvýšené pozornosti k případným zvukům během noci, byť ani to nevylučuje, že by přesto svědkyně mohla tvrdě usnout. A také nelze přehlédnout, že přestože tento svědecký popis, na který poukazuje odvolatel, vyznívá tak, jako by šlo o velmi specifické okolnosti zakládající zvláštní důvod, proč právě tehdy nechala svědkyně dveře otevřené, tak takové okolnosti nejsou uvedeny ve výpovědi svědkyně z přípravného řízení, kdy svědkyně naopak použila formulaci vyznívající tak, že svědkyně nechala dveře otevřené prostě jen proto, že je obvykle otevřené nechávala – svědkyně použila formulaci: „já si nechávám otevřené dveře, takže byly otevřené“.
86. Lze shrnout, že ani ta verze uváděná svědkyní u hlavního líčení ohledně důvodu ponechání dveří otevřených, navíc nesouladná s verzí v přípravném řízení, není způsobilá k tomu, aby odvolací soud učinil závěr, že by soud prvního stupně pochybil, pokud shledal výpověď poškozené věrohodnou.
87. Svá skutková zjištění pak soud prvního stupně podřadil pod odpovídající **právní kvalifikaci**, resp. v žádném směru v neprospěch obžalovaného při kvalifikaci stíhaného skutku nepochybil.
88. Je nutno konstatovat, že znaky trestného činu znásilnění byly v současné právní úpravě zákonodárcem vymezeny tak, že je naplňuje celá škála jednání, která by sice dříve jako znásilnění kvalifikována nebyla, ale v době stíhaného skutku byly tyto znaky součástí platné a účinné právní úpravy.
89. Soud ve světle zákonné úpravy i ustálené judikatury zcela správně shledal naplnění těchto znaků a nepochybil, pokud jednání kvalifikoval jako zločin znásilnění dle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Naplněn byl i znak bezbrannosti, a to už tím, že obžalovaný započal jednání ve spánku poškozené. Ovšem i poté, kdy se poškozená probudila, byť se nejednalo o osobu předškolního věku, u níž judikatura bezbrannost presumuje, byla s přihlédnutím ke znaleckým zjištěním osobou, u níž byl i pak znak bezbrannosti naplněn. Naplněn byl také znak kvalifikované skutkové podstaty, který představuje věk poškozené, jenž byl právě s ohledem na blízké rodinné vztahy obžalovanému dobře znám.
90. To, že mělo být uvedeno, že jde o zvlášť závažný zločin, jak by odpovídalo zákonné definici, je fakticky jen formální nepřesností, nikoli vadou rozsudku, která by mohla být důvodem pro jeho zrušení.
91. Případné doplnění v odvolacím řízení ještě o další právní kvalifikaci nepřicházelo v úvahu, neboť by bylo porušením zákazu reformace in peius vyjádřeného v ustanovení § 259 odst. 4 tr. řádu.
92. Co se týče odůvodnění odvolání do výroku o **trestu**, jako navazujícího na napadený výrok o vině, tak, jak již bylo výše uvedeno, odvolatelem nebyly uplatněny žádné argumenty, které by namítaly vady či nesprávnost závěrů soudu učiněných při ukládání trestu, nýbrž naopak šlo o vyslovení souhlasu se všemi těmito závěry.

93. Odůvodnění odvolání do výroku o trestu představuje toliko ztotožnění se s argumenty soudu, proč ten aplikoval ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku a uložil podmíněně odložený trest odnětí svobody ve výměře (poměrně hluboko) pod spodní hranici zákonné trestní sazby.
94. Samozřejmě, že odvolání je nutno posuzovat jako celek, tedy v kontextu napadeného výroku o vině. Považuje-li odvolatel výrok o vině za vadný, nemůže akceptovat ani výrok o trestu. Ale současně je z petitu odvolání obžalovaného znějícího na vrácení věci soudu prvního stupně v kombinaci s námitkou neúplnosti dokazování patrné, že odvolatel v podstatě hodnotí rozhodnutí soudu prvního stupně jako předčasné – dokazování dle jeho názoru mělo být doplněno a důkazy měly být hodnoceny jinak – ale odvolatel naprosto žádné námitky k samotným závěrům soudu prvního stupně ohledně trestu jako takového nemá.
95. Výhrady k trestu ale měla intervenující státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze, která jej označila za příliš mírný. Odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni, který v hlavním líčení navrhoval uložit trest na spodní hranici sazby, která činí 5 až 12 let, podáno ale nebylo, v důsledku čehož státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze zpřísnění trestu navrhnout nemohla a trest nemohl zpřísnit ani odvolací soud, byť by měl k výroku o trestu výhrady, a to především právě ve vztahu k aplikaci ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku.
96. Důvody, proč jej soud prvního stupně aplikoval, byly v odůvodnění rozsudku uvedeny velice stručně a je nutno konstatovat, že ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku je, jak ze samotného jeho názvu vyplývá, ustanovením mimořádným, přičemž ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, počínaje rozhodnutím sp. zn. 8 Tdo 550/2014, byly velice striktně a úzce vymezeny podmínky, pouze za jejichž splnění lze toto ustanovení aplikovat. I když v poslední době dochází ze strany Nejvyššího soudu k určitému zmírnění těchto podmínek, jak je vyjádřeno v některých jeho rozhodnutích, je aplikaci tohoto ustanovení nutno v tomto posuzovaném případě považovat za přinejmenším zcela hraniční, pakliže soud prvního stupně aplikaci odůvodňuje fakticky pouze tím, že od doby tří v opise rejstříku trestů evidovaných odsouzení v osmdesátých letech, ke kterým nelze přihlížet, je obžalovaný řádným občanem, že znalecky nebyly shledány následky na psychice poškozené a že se jednalo o jednu z nejméně invazivních forem znásilnění. Jiné důvody, proč považuje soud trest odnětí svobody v zákonné trestní sazbě pro obžalovaného za nepřiměřeně přísný, uvedeny nejsou, vyjma toho, že soud vyjadřuje názor, že nápravy obžalovaného (který ovšem trestnou činnost popírá a usvědčující výpověď poškozené připisuje pubertě poškozené nebo jejímu navedení třetí osobou) lze dosáhnout i trestem odnětí svobody kratšího trvání.
97. Nejde však jen o samotnou aplikaci ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku, ale také o to, nakolik soud prvního stupně snížil výměru trestu. Šlo o velmi razantní snížení, když trest byl uložen ve výměře dva roky pod spodní hranici trestní sazby.
98. Nicméně je třeba říci, že to, že by výrok o trestu, tak, jak byl obžalovanému uložen, reálně nemusel obstát, pokud by bylo odvolání podáno i státním zástupcem, zůstává jen v teoretické rovině, neboť když takové odvolání podáno nebylo, představovalo by zpřísnění trestu flagrantní porušení zákazu reformace in peius vyjádřeného v ustanovení § 259 odst. 4 tr. řádu.
99. Z hlediska jediného podaného odvolání, tj. odvolání obžalovaného, by jedinými důvody pro zrušení výroku o trestu bylo to, pokud by při ukládání trestu byl porušen trestní zákon

v neprospěch obžalovaného, což se nestalo, anebo v případě, že by uložený trest byl trestem nepřiměřeně přísným, jímž tento, jak z výše uvedeného vyplývá, v žádném případě není.

100. V důsledku výše uvedeného tak lze uzavřít, že zde tedy nebyl žádný prostor pro zásah odvolacího soudu ani do výroku o uloženém trestu.
101. Z důvodů shora uvedených rozhodl Vrchní soud v Praze, jak ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b tr. řádu však lze proti němu podat **dovolání**, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch odsouzeného, a dále odsouzenému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Odsouzený tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání odsouzeného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí odvolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) - l) tr. řádu nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá, přičemž dovolání lze podat, jen je-li tu některý z následujících důvodů:

- a) ve věci rozhodl věcně nepřislušný soud, nebo soud, který nebyl náležitě obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát nebo rozhodl soud vyššího stupně,
- b) ve věci rozhodl vyloučený orgán; tento důvod nelze použít, jestliže tato okolnost byla tomu, kdo podává dovolání, již v původním řízení známa a nebyla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta,
- c) obviněný neměl v řízení obhájce, ač ho podle zákona mít měl,
- d) byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání,
- e) proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné,
- f) bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí,
- g) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení,
- h) obviněnému byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným,

- i) bylo rozhodnuto o upuštění od potrestání nebo o upuštění od potrestání s dohledem, aniž byly splněny podmínky stanovené zákonem pro takový postup,
- j) bylo rozhodnuto o uložení ochranného opatření, aniž byly splněny podmínky stanovené zákonem pro jeho uložení,
- k) v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný,
- l) bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g), aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k).

Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch odsouzeného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Dle § 8b odst. 2 tr. řádu nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je **osobou mladší 18 let** nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 tr. zákoníku), zabítí (§ 141 tr. zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 tr. zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 tr. zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 tr. zákoníku), **některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti** (§ 185 až 193 tr. zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 tr. zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 tr. zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 tr. zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 tr. zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 tr. zákoníku).

Dle § 8b odst. 3 tr. řádu **zveřejnění** obrazových snímků, obrazových a zvukových záznamů nebo jiných informací o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by umožnily zjištění totožnosti poškozeného uvedeného v odstavci 2, je **zakázáno**.

Dle § 8b odst. 4 tr. řádu pravomocný rozsudek (usnesení odvolacího soudu) **nesmí být zveřejněn** ve veřejných sdělovacích prostředcích s uvedením jména, popřípadě jmen, příjmení a bydliště poškozeného uvedeného v odstavci 2.

Praha 8. září 2020

JUDr. Ivo Skoupý v.r.
předseda senátu